

II CONGRÉS D'ESTUDIS DE LA VALL D'ALBAIDA:

BALANÇ I REPTES DE FUTUR

Vicent Terol i Reig

Coordinador del II Congrés d'Estudis de la Vall d'Albaida

Huit anys després de la celebració del *I Congrés d'estudis de la Vall d'Albaida* a Aiello de Malferit (1996) i del naixement de l'IEVA, era necessari donar continuïtat als congressos comarcals.

Des de 1996 a ençà, l'Institut d'Estudis ha encarat molts reptes i no sempre ha estat el referent comarcal que pretenia ser. Potser se li ha exigint massa o potser no sempre haja sabut encarar les preocupacions o les demandes de la societat valldalбайдina. Som els que som, en número i en qualitat, i arribem on podem i on bonament sabem. Aquest pragmatisme és parell a l'humilitat dels plantejaments o a l'ambició dels projectes, segons es vulga mirar.

Comptat i debatut, la intenció de la comissió organitzadora del II Congrés ha estat oferir una oportunitat --una altra més-- més a la reflexió, a l'anàlisi, al coneixement i a l'estudi sobre la realitat i sobre la trajectòria històrica de la nostra comarca. Per això s'ha tractat d'una convocatòria oberta a la qual s'ha invitat les persones de la Vall d'Albaida i totes aquelles de fora de la Vall que podien contribuir en qualsevol dels aspectes de la seua activitat científica, associativa, econòmica, docent, ...

Per això, el congrés s'ha plantejat segons el calendari següent:

- l'acte inaugural del 16 de juny, amb Vicent Galbis, del Fons Monetari Internacional, al saló d'actes de Caixa Ontinyent.
- un seguit d'actes pregressuals durant els mesos de setembre i octubre: 14 activitats en altres tantes poblacions, Agullent, Aiello de Malferit, Bèlgida, Benigànim, Bocairent, Carrícola, Castelló de Rugat, Fontanars dels Alforins, Montaverner, l'Olleria, Otos, la Pobla del Duc i el Palomar.
- els actes centrals els dies 5, 6 i 7 de novembre a Ontinyent.
- l'acte de cloenda, en homenatge a Josep Giner i Marco, sobre "l'aportació de la Vall d'Albaida a la filologia romànica", a Albaida el 13 de novembre.

Les sessions han consistit en nou ponències i 66 comunicacions, quasi totes elles concentrades en un sol dia, el dissabte 6, de vegades en tres sales simultànies. Però a més a més de l'àmplia nòmina, diversitat i qualitat de les aportacions que s'hi contenen, s'ha de remarcar la renovació de la nòmina de comunicants respecte al I Congrés i, sobretot, la irrupció d'una nova generació de joves investigadors. L'assistència de 260 congressistes inscrits i moltes altres persones que han participat esporàdicament ha suposat un rotund èxit de convocatòria però ha suposat també un repte d'organització.

És evident que malgrat l'esforç organitzatiu, han hagut algunes deficiències. Fins i tot el ritme vertiginós, de vegades frenètic, en la successió d'activitats no ha permés assistir a tots els actes. Tot això considerat, des de l'organització ens comprometem a superar-nos la pròxima vegada.

Preteníem que el II Congrés fóra més ambiciós i que superara el marc més o menys "acadèmic". Les activitats programades han estat diverses: tres taules rodones (sobre *el futur econòmic de la Vall d'Albaida* i unes altres dues sobre els mitjans de comunicació i les infraestructures a les Comarques Centrals Valencianes); dos exposicions, *Els cartells de les Trobades d'escoles en valencià* i una mostra fotogràfica del patrimoni fotogràfic comarcal, amb l'edició del catàleg respectiu; un sopar on els amics de *Foc i Cassola* ens van obsequiar amb un menú elaborat segons els usos de l'Ontinyent de principis del segle XX; l'estrena de l'audiovisual *La Vall d'Albaida. La identitat col·lectiva d'una comarca*; o la presentació de la Bibliografia de la Vall d'Albaida, han sigut de l'interès dels assistents i del públic general. El colofó magnífic, m'atreveria a dir que excepcional, ha estat el *Concert del Centenari*, ofert per l'Ajuntament d'Ontinyent, a càrrec de la Camerata de Madrid amb el concurs dels alбайдins Rafael Albert i de Ramon Garcia. Un total de més de 500 persones, han passat pels diversos actes.

L'èxit de participació ha estat col·lectiu. Una iniciativa com el congrés comarcal supera sempre, necessàriament, les individualitats i precisa del treball en equip. Aquest grup que ha impulsat i gestionat l'organització del II Congrés ha estat conformat, a més de qui subscriu, per: Mª Carmen Agulló, Alfred Bernabeu, Emili Casanova, Ramon Mora, Agustí Ribera i Ximo Urenya. La presidenta, Mª Josep Garcia, ha participat ben activament també en les tasques d'organització, així com la Junta Directiva, sempre disposada a posar el seu muscle quan ha estat necessari.

També voldria remarcar i agrair el suport dels companys de l'Ajuntament d'Ontinyent i especialment de l'àrea de Cultura i de l'Extensió Universitària; també el treball dels amics de l'àrea de Cultura de la Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida. A tots ells el nostre reconeixement i el nostre sincer agraïment.

El suport econòmic i infraestructural dels tres patrons de l'IEVA, l'Ajuntament d'Ontinyent, la Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida i Caixa Ontinyent, ha sigut transcendental i ha permès de disposar dels mitjans per encarar una organització en consonància amb la importància de l'esdeveniment. A aquest suport s'ha de sumar el dels ajuntaments de la comarca que han participat en els actes precongressuals, el CEFIRE d'Ontinyent, la Universitat de València, la UNED-Ontinyent, la Fundació Universitària de la Vall d'Albaida, La Nostra Terra, Foc i Cassola, La Societat de Festers del Crist de l'Agonia, el Museu Fester d'Ontinyent, vilaweb-Ontinyent, COEVAL, el PRODER-Vall d'Albaida i el de moltes altres institucions d'àmbit autonòmic: el Consell Valencià de Cultura; l'Acadèmia Valenciana de la Llengua; la Institució Alfons el Magnànim de la Diputació de València; la Conselleria de Cultura, Educació i Esports; la Biblioteca Valenciana; la FIECOV i l'Institut Ramon Muntaner.

Ontinyent ha respost al repte d'organitzar el II Congrés amb solvència. Les institucions, municipals i públiques, les associacions cíviques i culturals, la gent d'Ontinyent s'ha bolcat en el congrés.

El II Congrés ha aconseguit ja alguns èxits, ha aplegut alguns objectius. El primer objectiu era contribuir a dinamitzar la programació cultural de la comarca i aconseguir implicar el conjunt de les poblacions en les activitats del congrés, entesa com una convocatòria de caràcter extraordinari de l'IEVA i com una de les "festes majors" de la comarca, de manera semblant a la *Dansà*, a la *Diada musical* i a altres iniciatives que han fet, fan i faran comarca. A més, també ha servit per dinamitzar al propi Institut d'Estudis i renovar el contacte amb la societat valldalбайдina i, sobretot, amb la població estudiantil, que ha participat i ha assistit al II Congrés.

La programació cultural de la Vall d'Albaida ha d'encarar una necessitat que explica un dels objectius de l'IEVA i que es dirigeix a totes les poblacions de la comarca sense excepció, però sobretot a aquelles que per la seua configuració o grandària, les més menudes, propicien una col·laboració més estreta entre les inquietuds o activitats culturals, enteses en un sentit tan ampli com es vulga, proposades pels socis de l'Institut.

Ara però, hi ha nous reptes: el congrés ha de fixar la seua periodicitat i ha d'haver un grup de persones i una nova població que acollirà el III Congrés. Siga com siga, d'ací no res tornara a brotar la flama i la il·lusió de celebrar la festa major de l'Institut d'Estudis de la Vall d'Albaida: el congrés d'estudis comarcals. Una altra cita comarcal. Una més.

D'ací tres o quatre anys, unes altres persones, proposaran una altra població de la Vall. I superarà l'èxit d'Ontinyent, segur; com Ontinyent ha superat (pense) l'èxit d'Aielo. I s'implicarà gent més jove, com ara s'ha constatat a Ontinyent.

Potser serà a Albaida, potser a Castelló de Rugat, potser a Bocairent, potser a l'Olleria, podrà i pot ser... on es vulga. Siga com i on siga, la bona qüestió és que continuarem fent, i continuarem sumant; intentarem seguir traçant el nostre futur, reflexionant i debatent; assumint plenament i defensant la nostra identitat com a poble, la nostra cultura; mirant d'augmentar el sentiment de germanor que creix entre els 34 pobles que esguiten la nostra vall blanca.